

[Rahbek.]

førte sidste Efteraar, og jeg kan derfor tilsige mit Partis Medvirken til den Forlængelse af Loven, som nu foreslaas.

Jeg vil ligeledes udtale min Tilfredshed med de Udtalelser, som den højtærede Minister har fremsat baade her og i det andet høje Ting, hvor han har erklæret sig rede til at følge Udviklingen meget nøje for netop at undgaa, at vi kommer ind i disse Spekulationsforretninger, som Landbruget absolut ingen Interesse har i. Jeg haaber ogsaa, at hvis det skulde vise sig, at der er Grund til det, vil den højtærede Minister være villig til at fremsætte Forslag, som hindrer, at vi kommer ind i den Slags uheldige Tilstande. De betyder ikke alene, at saa sætter Prisstigningen ind til Skade ikke mindst for den Ungdom, der staar og gerne vil have Ejendom, men vi ved ogsaa af Erfaring, at Spekulationen vanskeliggjorde en Tilpasning i nedadgaaende Retning i Aarene mellem de to Krige. I alt Fald en vis Overgang var Vilkaarene saadanne, at Ejendomspriserne i Virkeligheden var alt for høje i Forhold til den Afkastningsevne, den Forrentningsevne, som Erhvervet var i Besiddelse af, og der er for mig ingen Tvivl om, at den stærke Prioritering af Ejendommene, der havde fundet Sted, i høj Grad bidrog til at holde Priserne oppe i en Højde, som slet ingen Forbindelse havde med den Forrentningsevne, Landbrugserhvervet var i Besiddelse af.

Ud fra disse Betragtninger kan jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag, idet jeg haaber, at det ogsaa i den kommende Tid vil være Fordelene, der er størst, og Ulemperne, der er mindst ved denne Lovgivning.

Axel B. Lange: Det foreliggende Forslag tilsigter jo en Forlængelse af den Lov, som blev vedtaget for 11 Maaneder siden, blot med nogle tekniske Ændringer, som er omtalt af den højtærede Indenrigsminister, og som Lovens Anvendelse har gjort nødvendige. Loven omfatter alle Ejendomme, men naar man taler om Loven, taler man i Regelen kun om Landejendomme, og jeg tror ogsaa, man har Lov til at sige, at der i Virkeligheden mest har været tænkt paa Landejendomme. Formaalet med denne Lov har været at sikre sig mod en usund Stigning i Priserne paa Landejendomme og en ligeledes uheldig Forøgelse af Gælden i Landejendomme. Man kan jo ikke være i Tvivl om, at Tiden i høj Grad opfordrer til at søge at faa afbetalt paa Gælden, og det har ogsaa — det tror jeg enhver, der

har noget Indblik i disse Forhold, vil være klar over — fornet sig saaledes, at Landmændene i meget stor Udstrækning søger at benytte de forhaandenværende bedre Forhold for Landbruget til at afbetale saa meget paa Gælden som muligt.

Jeg er ganske enig med den højtærede Indenrigsminister i, at det var lykkeligt, om Formaalet med Loven kunde naas, men jeg stiller mig meget tvivlende over for, om Loven virkelig vil bidrage til det, man tilsigter. Jeg skal dog ikke komme ind paa dette; jeg kan i saa Henseende henvise til den meget udførlige Omtale af Forslaget, som jeg fremførte i Fjor. Den gav netop Udtryk for denne min Tvivl, og jeg er ikke sikker paa, at den ærede Ordfører for Partiet Venstre, som lige talte, har Ret, naar han siger, at Udviklingen har vist, at Loven har virket godt i de 11 Maaneder; at man sikkert havde haft en større Stigning i Landejendomspriserne, hvis man ikke havde haft denne Lov. Det tror jeg ikke, den ærede Ordfører kan føre noget Bevis for, lige saa lidt som jeg vil kunne modbevise disse Paastande. Jeg vil gøre opmærksom paa, at under Verdenskrigen 1914—18 var det ikke i de første Aar, den stærke Stigning i Landejendomspriserne eller Prisstigningerne i det hele fandt Sted. De stærke Stigninger fandt først Sted efter, at Krigen var afsluttet, i Perioden 1918—20. Jeg tror imidlertid ikke, vi kan blive enige om Lovens Virkninger, det er jo en Skønssag, og der bliver maaske aldrig ført noget egentligt Bevis for, hvem der har Ret. Men jeg erkender, at den almindelige Opfattelse her i Rigsdagen er, at man tror paa Lovens Betydning, og da dette er den almindelige Opfattelse, og det er rimeligt, at man gør Forsøg paa at hindre den usunde Udvikling; man her vil komme til Livs, kan jeg paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Forslag til Vedtagelse.

Gudiksen: Den Lovgivning, vi her er inde paa, har jo haft Gyldighed i et Aars Tid. Nu søger vi ved det foreliggende Lovforslag at forlænge den for et Aar. Tiden indtil nu har været en Slags Prøvetid, og jeg hører nu, at den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti (Axel B. Lange) mener, at der ikke kan føres noget Bevis for, at Loven har bidraget til at holde Ejendomspriserne nede. Det er rigtigt nok, at der ikke kan føres et positivt Bevis derfor, men det er alligevel mit Indtryk, at denne Lov har haft den Virkning, at den har holdt igen paa de stigende Ejendomspriser, og det kan jeg belægge med et Slags Bevis,